

Internationaal Strafgerechtshof

Pilootdepartement: Federale Overheidsdienst Justitie

Werkdocument 44B

I. TOE TE PASSEN BEPALINGEN

A. Rechtsgrond

1. Internationaal recht:

Het verdrag houdende het Statuut van het Internationaal Strafgerechtshof is op 17 juli 1998 goedgekeurd te Rome, na een diplomatieke conferentie georganiseerd onder de auspiciën van de Verenigde Naties.

Het is in werking getreden op 1 juli 2002.

Op 1 juni 2004 zijn 94 Staten Partij bij het Statuut.

Bevoegdheid rationae materiae

Het Hof kan kennis nemen van misdaden van genocide (art. 6), misdaden tegen de mensheid (art. 7), oorlogsmisdaden in het kader van een internationaal of niet-internationaal gewapend conflict (art. 8) en over misdaden van agressie ingeval de Vergadering van de Staten die Partij zijn een omschrijving van deze misdaad hebben aangenomen.

2. Nationaal recht:

- wet van 25 mei 2000 houdende instemming met het Statuut van Rome van het Internationaal Strafgerechtshof, gedaan te Rome, op 17 juli 1998 (B.S. 1 december 2000);
- wet van 5 augustus 2003 betreffende ernstige schendingen van het internationaal humanitair recht (B.S. 7 augustus 2003);
- wet van 29 maart 2004 betreffende de samenwerking met het Internationaal Strafgerechtshof en de internationale straftribunalen (B.S. 1 april 2004);
- een ontwerp tot herziening van de Grondwet wordt thans onderzocht. Het strekt ertoe een nieuw artikel 169bis in te voeren betreffende de internationale straftribunalen teneinde in de Grondwet rekening te houden met het statuut van deze tribunalen.

A. Analyse van de te nemen maatregelen

1. Op internationaal vlak: aangezien België het Statuut reeds heeft bekrachtigd, moeten geen maatregelen meer worden genomen.
2. Op nationaal vlak:

Het ontwerp van een nieuw artikel 169bis in de Grondwet afwerken. Naar aanleiding van het verzoek van de minister van Justitie heeft de ICHR een ontwerp van nieuw artikel 169bis van de Grondwet betreffende de internationale straftribunalen uitgewerkt. Deze bepaling beoogt met het oog op de rechtszekerheid, de aanpassing van de Grondwet aan de internationale verplichtingen van België die volgen uit de Statuten van de internationale straftribunalen.

II. BETROKKEN DEPARTEMENTEN

- A. Op internationaal vlak, de Federale Overheidsdienst Buitenlandse Zaken, in samenwerking met de Federale Overheidsdiensten Justitie en Landsverdediging.
- B. Op nationaal vlak, de Federale Overheidsdienst Justitie, in samenwerking met de Federale Overheidsdiensten Landsverdediging en Buitenlandse Zaken.

III. BUDGETTAIRE WEERSLAG

Het Belgische deel van het budget van het Hof voor de eerste begrotingsperiode (1 september 2002 – 31 december 2003) is 688.906 euro.

IV. STAND VAN ZAKEN

- A. Op internationaal vlak

De wet houdende instemming met het Statuut van het Internationaal Strafgerechtshof is op 25 mei 2000 door de Koning ondertekend en het instrument ter bekrachtiging is neergelegd op het Secretariaat van de Verenigde Naties op 28 juni 2000.

Op het tijdstip van de bekrachtiging zijn drie verklaringen geformuleerd, luidende als volgt :

« Verklaring betreffende artikel 31, paragraaf 1, c):

Krachtens artikel 21, paragraaf 1, b), van het Statuut en gelet op de regels van het internationaal humanitair recht waarvan niet mag worden afgeweken, is de Belgische regering van oordeel dat artikel 31, paragraaf 1, c), van het Statuut slechts in overeenstemming met deze regels mag worden toegepast en geïnterpreteerd.»

« Onder verwijzing naar artikel 87, paragraaf 1, van het Statuut verklaart het Koninkrijk België dat het Ministerie van Justitie de bevoegde autoriteit is voor de ontvangst van de verzoeken om samenwerking.

Onder verwijzing naar artikel 87, paragraaf 2, verklaart het Koninkrijk België dat de verzoeken om samenwerking van het Hof en de stukken ter staving ervan zullen worden opgesteld in een officiële taal van het Rijk.»

- B. Op nationaal vlak

- 1. aanpassing van de Grondwet

In april 2004 heeft de ICHR aan de minister van Justitie een ontwerp van nieuw artikel 169bis van de Grondwet overgezonden teneinde met het oog op de rechtszekerheid de Grondwet aan te passen aan de internationale verplichtingen van België die volgen uit de Statuten van de internationale straftribunalen.

Internationaal Strafgerechtshof

2. aanpassing van de wet van 1996 betreffende de erkenning van en de samenwerking met het voormalige Joegoslavië et het Internationaal Tribunaal voor Ruanda

De bepalingen van de wet van 22 maart 1996 werden verbeterd en opgenomen in de wet van 29 maart 2004 betreffende de samenwerking met het Internationaal Strafgerechtshof en de internationale straftribunalen. De nieuwe bepalingen vervat in de wet van 29 maart 2004 zijn in werking getreden de dag van de bekendmaking ervan in het Belgisch Staatsblad, dus op 1 april 2004. Eveneens op 1 april 2004 is de wet van 22 maart 1996, waarin de samenwerking met de internationale straftribunalen was geregeld, opgeheven. In artikel 57 van de wet is nader bepaald dat deze opheffing evenwel geen afbreuk doet aan de lopende samenwerkingshandelingen. Aangezien de wet wordt geanalyseerd als een procedurewet is de nieuwe wetgeving onmiddellijk van toepassing. *Zij regelt dus alle aangevatte procedurehandelingen die nog niet zijn beëindigd bij de inwerkingtreding ervan zonder afbreuk te doen aan de reeds gestelde handelingen onder de gelding van de wet van 22 maart 1996.*

3. aanpassing van de wet van 1993

Deze wet van 1993 is opgeheven bij de wet van 5 augustus 2003 (B.S. 7 augustus 2003) betreffende ernstige schendingen van het internationaal humanitair recht waarin thans deze aangelegenheid is geregeld. Voortaan moeten bepaalde voorwaarden zijn vervuld om in België een klacht te kunnen indienen betreffende een van de in deze wet bedoelde strafbare feiten.

4. verbetering van de toepassing van voornoemde wetten van 2003 en 2004 door de Belgische overheden

Ter zake zijn twee maatregelen genomen: enerzijds het gegeven dat een van de leden van het federaal parket bij wet wordt belast met de aangelegenheid van het internationaal humanitair recht (wet van 21 juni 2001, B.S. 20 juli 2001), en anderzijds de organisatie van een opleiding in internationaal humanitair recht in het kader van de opleiding van de magistraten. Een eerste opleiding werd georganiseerd door de Hoge Raad voor de Justitie tijdens de halfjaarlijkse zitting 2000 – 2001. De verbetering van de toepassing van de wetten van 2003 en 2004 door de Belgische overheden was eveneens een van de doelstellingen die werden beoogd bij de uitwerking van de circulaires tot uitlegging van deze wetten door het College van de federale procureurs.

V. VOORSTELLEN VAN BESLISSING

- A. Op internationaal vlak

Het Statuut is door België bekrachtigd op 28 juni 2000. De rol van de ICHR ter zake is beëindigd.

- B. Op nationaal vlak

1. aanpassing van de Grondwet

De Minister van Justitie heeft gevraagd een ontwerp uit te werken tot herziening van de Grondwet teneinde een nieuw artikel 169bis op te stellen betreffende de internationale straftribunalen. Aangezien dit ontwerpdocument in april 2004 aan de Minister is overgezonden, is de rol van de ICHR ter zake beëindigd.

VI. LAATSTE BIJWERKING

Mei 2004

VII. DATUM VAN GOEDKEURING DOOR DE ICHR

8 juni 2004

VIII. BIJLAGEN

/